

سینماحقیقت

گفت‌وگو با کارگردان «آن روز که سنگ بارید» در جشنواره سینماحقیقت

۱۵بار تدوین برای یک مستند

کارگردان مستند «آن روز که سنگ بارید» عنوان می‌کند: این فیلم از منظر لحن با بسیاری از آثار این دوره از جشنواره سینماحقیقت متفاوت و بسیار داستان‌گوست و جنبه سرگرمی هم به میزان زیادی دارد. همچنین به‌دنبال فعال کردن روحیه کنشگری است. «آن روز که سنگ

بارید» به تهیه‌کنندگی احمد شفیعی و کارگردانی سعید صادقی سرآوردی در خانه مستند تهیه و تولید شده و در بخش آوینی هجدهمین جشنواره سینماحقیقت حضور دارد.

نهمین فیلم یک مستندساز

سعید صادقی آخرین اثرش را خوش ریتم می‌داند: این نهمین فیلم من و خوش‌ریتم‌ترین و تندترین آنپاست و فکر می‌کردم که چون قرار است در سینما به نمایش درآید کندهی ریتم کمتر به چشم بیاید چراکه حواس پرتی دیگری وجود ندارد اما این بار خود را گرفته‌ام که فیلم طولانی است و چندین بار دست به زمان آن و اعمال حذفیات زده‌ام. البته این نسخه‌ای است که پس از ۱۵نوبت تدوین شکل گرفته. در مواردی که کلی گویی بود و با مصداق به چیزی اشاره شده من این قسمت را کوتاه یا حذف کرده‌ام. من از ۸۰دقیقه به ۶۵دقیقه برای اگرآن جشنواره حقیقت رسیدم و دقیقه ۹۰ باز هم ۲دقیقه از آن را کوتاه کردم.

سعید صادقی سرآوردی در توضیح چگونگی شکل گرفتن قصه این مستند توضیح می‌دهد: جرقه این فیلم رخ دادن یک حادثه در جاده چالوس برای پدر و مادرم بود و متعاقباً گفت‌وگوهایی که در خانواده پیرامون این موضوع در جریان بوده به این نتیجه رسیدم که موقعیت‌های دراماتیک خوبی در این داستان هست که قابلیت تبدیل شدن به فیلم را داشتند و به همین دلیل طرح فیلم مستند «آن روز که سنگ بارید» را نوشتم و ارائه دادم.

روند تولید مستند

وی در ادامه می‌افزاید: از روزی که این اتفاق افتاد تا نوشتن طرح حدود یک‌ماه و نیم طول کشید. این اتفاق در مهرماه افتاد و طرح آن را من تا ۱۵آبان نوشتم. روند فیلمبرداری تا دیهشت اسمال ادامه داشت چون منتظر برگزاری برخی از جلسات دادگاه و پیگیری‌های قضایی بودیم.

البته فیلمبرداری پیوسته نبود و در چند فاز اجرا شد و تغییرات و کار کردن روی روی مستند تا لحظه‌ای که نسخه نهایی آماده شود یعنی تا شب جشنواره حقیقت طول کشید و تقریباً یک‌سال زمان برد.

مستند چطور ساخته شد؟

صادقی سرآوردی در پاسخ به این پرسش که آیا این مستند را می‌توان در زمره مستندهایی قرار داد که ایده‌شان در لحظه شکل می‌گیرند، عنوان می‌کند: از منظر ایده این مستند در لحظه شکل گرفت اما پس از آن نزدیک به ۹۰درصد فیلم برآیم مشخص بود، می‌دانستم که چه می‌خواهم و چطور باید پیش برود اما ۱۰درصد باقیمانده نتیجه پیگیری‌های ما بود که قابل پیش‌بینی نبود و نمی‌دانستم چه اتفاقی خواهد افتاد. جریان اینگونه پیش می‌رفت که من ۳-۴ روز فیلم می‌گرفتم و بعد آنها را بررسی می‌کردم و دوباره یک‌ماه بعد فیلم می‌گرفتم. به همین دلیل این مستند در لحظه روایت نمی‌شد که البته این ذات مستند است؛ به قول هیچکاک «در فیلم داستانی کارگردان خداست اما در فیلم مستند خدا کارگردان است.» این کارگردان مستند با بیان این مطلب که در مستند روال به همین شکل بود که دوربین را روشن می‌کردند، اضافه می‌کند: می‌خواستیم فیلم بگیریم و با چیزی مواجه می‌شدیم که قابل پیش‌بینی نبود و در عین حال اتفاق خوبی را برای مسیری که دنبال می‌کردیم رقم می‌زد.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا متقاعد کردن پدر و مادرش برای حضور جلوی دوربین کار سختی بوده، یادآور می‌شود: خیر چون من نزدیک ۱۵سال است که وارد سینما شده‌ام و همواره حمایت و پشتیبانی آنان را داشته‌ام و این سختی کار نبود اما از این که فضای خانوادگی را در عرصه عمومی به نمایش نگزانی‌هایی باعث حریم شخصی‌ام داشتم و دارم. با مشورت خانواده‌ام بنادش نه تماماً که بخشی از فضای خانه‌مان را به نمایش عمومی بگذارم آن هم برای اینکه حرف‌مان را بزنیم.

غرق شدن در داستان

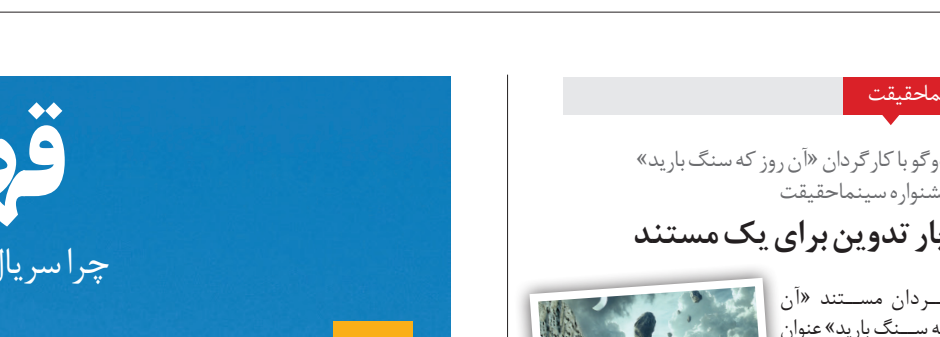
صادقی سرآوردی یادآور می‌شود: به‌طور کلی هدف من در سینما غرق شدن در داستان است و وقتی فیلم و اثر بصری هنری را می‌بینم احساس غرق‌شدگی دارم و احساس اینکه از دنیای عادی و کسی که هستم جدا می‌شوم و با کسی که روی پرده می‌بینم همدات پنداری می‌کنم برآیم جذاب است. اینگونه کار ساختن علاقه من است، پس هدف اولم از ساخت این مستند همراه کردن آدم‌هایی است که با این داستان درگیر شده‌اند. فیلم در عین حال دغدغه اجتماعی هم دارد و اینکه در بسیاری از فضاها پوروکراسی شهروندان را خسته کرده است و این سختی باعث شده نه کشیدن از مطالبه‌گری می‌شود. براساس آنچه بیان شد این مستند تلاشی است تا شاید روحیه کنشگری فعال شود هر شهروندی بابت حق خود پیگیری و مطالبه‌گر باشد.

سازمان اوج می‌تواند در تئاتر حضور فعالانه داشته باشد

حمید نیلی، مدیرکل هنرهای نمایشی؛ نگاهی که در «اوج» وجود داشت تئاتر را کم‌رنگ کرده بود و این سازمان فقط به سراغ تولید کارهای بزرگ یا میدانی رفت. در تئاتر جاهایی خالی وجود دارد که اوج می‌تواند با تعامل و همچنین برنامه‌ریزی نقش مهمی در پر کردن‌شان ایفا کند. /مهر

گزارش

مهران مدیری بعد از مدت‌ها ساخت و اجرای برنامه‌هایی مثل «دور همی» و «گل با پوج» و رنالتیتی شوی «اسکار» حالا با «قهوه پدری» دوباره به سرپال سازی برگشته است. اما قهوه پدری اش طعم خوشایندی ندارد.

پس از تبلیغات و حواشی بر سر اسم سرپال که ابتدا پدر قهوه نام داشت، حالا قسمت از قهوه پدری گذشته است و آنچه مشخص است، این است که نه توانسته نظر مخاطباتش را جلب کند و نه منتقدان را. سرپال درباره خانواده‌ای است که با مشکل مالی مواجه شده‌اند. پدر (سام درخشانی) کتابفروش و ورشکسته‌ای است که مغاز‌هاش را فروخته و مادر (ژاله صامتی) معاون بانک است. آنها به پیشنهاد مودی به اسم «اون» با بازی مهران مدیری ۴میلیارد پول قرض می‌گیرند تا قهوه وارد کنند، چون به‌زودی قیمتش بالا خواهد رفت. اما کاملاً برعکس قیمت قهوه به‌شدت افت می‌کند و وضعیت خانواده پدر تر از آنچه هست، می‌شود. در آخرین راه‌حل برای

قهوه دم‌نکشیده

چرا سرپال مهران مدیری نتوانست انتظارات را برآورده سازد؟

مهران مدیری بعد از مدت‌ها ساخت و اجرای برنامه‌هایی مثل «دور همی» و «گل با پوج» و رنالتیتی شوی «اسکار» حالا با «قهوه پدری» دوباره به سرپال سازی برگشته است. اما قهوه پدری اش طعم خوشایندی ندارد.

پس از تبلیغات و حواشی بر سر اسم سرپال که ابتدا پدر قهوه نام داشت، حالا قسمت از قهوه پدری گذشته است و آنچه مشخص است، این است که نه توانسته نظر مخاطباتش را جلب کند و نه منتقدان را. سرپال درباره خانواده‌ای است که با مشکل مالی مواجه شده‌اند. پدر (سام درخشانی) کتابفروش و ورشکسته‌ای است که مغاز‌هاش را فروخته و مادر (ژاله صامتی) معاون بانک است. آنها به پیشنهاد مودی به اسم «اون» با بازی مهران مدیری ۴میلیارد پول قرض می‌گیرند تا قهوه وارد کنند، چون به‌زودی قیمتش بالا خواهد رفت. اما کاملاً برعکس قیمت قهوه به‌شدت افت می‌کند و وضعیت خانواده پدر تر از آنچه هست، می‌شود. در آخرین راه‌حل برای

سینما حقیقت در رشد سینمای مستند تأثیر گذار است

علیرضا رضادا، دبیر اسبق جشنواره فیلم فجر؛ هرچه ادوار جشنواره «سینماحقیقت» بیشتر شود، برگزاری آن نیز استانداردتر و حرفه‌ای‌تر می‌شود این جشنواره اکنون یکی از سرمایه‌های فرهنگی کشور تلقی می‌شود. «سینماحقیقت» در روند کار مستندسازان مؤثر است و استقبال مستندسازان از این رویداد نشان از تأثیر آن دارد.

باز گرداندن پول تصمیم به دزدی از بانکی که زن معاون آن است، می‌گیرند.

این داستان می‌توانست پایه کم‌دی جذابی باشد، اما قهوه پدری از پس آن برنیامده است. نخستین مشکل شخصیت‌های قالب‌بندی شده و کلیشه‌ای است که با لحن و لهجه و میمیک صورت قصد خنده گرفتن دارند؛ الگویی که مدت‌هاست دوره‌اش در کم‌دی تمام‌شده است. به اضافه اینکه این مدل حرف زدن و تیک‌ها، در تمام مدت هم ادامه دارد. جواد رضویان لحنی را که پیش از این هم در سرپال در حاشیه داشت، با کمی تغییر دوباره انتخاب کرده و انتظار این بوده قابل فهم نبودن آنچه می‌گوید، از مخاطب خنده بگیرد. اما نکته اینجاست که انقدر این لحن تکرار می‌شود که فقط می‌تواند آزاردهنده باشد تا خنده دار. بیتا سرخرخ‌باز لحنی صنعتی و عصبی نقش یک زن قدرتمند را دارد که تماشاگر را اذیت می‌کند و از همه مهم‌تر خود مهران مدیری است که مدام با یک ادبیات چوبی در دهانش (به سبک خلال دندان شخصیت‌های وسترن) صحبت می‌کند که بعد از یکی دو سکانس واقعا آزاردهنده است و به‌جز این هم دیگر چیزی برای جذابیت شخصیت و

خنداندن ندارد. اصولاً به‌نظر می‌رسد، مدیری تنها با تکیه به کاریزمای شخصی و آنچه مخاطب پیش از این از او سراغ دارد، نیازی ندیده تا به این شخصیت چیز بیشتری اضافه‌کند.

یکی دیگر از مواردی که باعث شده قهوه پدری نه جذاب باشد و نه خنده‌دار، شوخی‌های آن است که فقط کلامی است و تمام بار کم‌دی روی باز‌یگران و شخصیت‌هاست که واقعا همانطور که گفته شد، ظرفیت آن را ندارند. هیچ موقعیت خنده‌داری شکل نمی‌گیرد و هر چه پیش می‌رود هم بیشتر می‌توان مطمئن شد که قرار نیست شکل بگیرد.

از نظر کارگردانی هم هیچ چیز بیشتری نسبت به کارهای قبلی مدیری ندارد و حتی ضعیف‌تر است. نگاه کنبد به همان سکانس ابتدایی قسمت اول که سام درخشانی و ژاله صامتی با هم صحبت می‌کنند. سکانس گرچه شوخی‌هایی دارد، اما بسیار طولانی است شامل یک نمای کلی و بعد حدود ۵دقیقه مدام از چهره یکی به دیگری کات می‌خورد تا دیالوگ‌ها گفته نشود. با این اوصاف به‌نظر می‌رسد مهران مدیری در رئالیتی شوها و اجرایش موفق‌تر است تا سرپال‌سازی.

افت کیفیت با شخصیت‌های سطحی

از میان آنچه منتقدان در روزنامه‌ها و سایت‌های مختلف درباره این سرپال نوشته‌اند، به سختی می‌توان نکته مثبتی پیدا کرد. مگر اشاره به کنایخوان نبودن جامعه و ورشکستگی کتابفروشی و تبدیلیش به قلیان سرا. و البته بازی‌های خوب ژاله صامتی و سام درخشانی. اما نکته‌های منفی بسیار است. یکی از منتقدان فضای کارگردانی خود و تغییر تیم نویسنده و حتی تیم اجرایی خود یک اثر فانتزی اجتماعی ساخته است که افت کیفیت را در تمامی جوانب آن می‌توان مشاهده کرد. «منتقد دیگری در باره شخصیت‌های این سرپال نوشته است: «شخصیت‌های این سرپال با سطحی و بی‌هویت هستند یا تکراری و خسته‌کننده. جواد رضویان که معمولاً یکی از برگ‌های پرند مدیری در آثار کم‌دی‌اش به شمار می‌رفت، در اینجا تیبی را برای نقشش تدارک دیده که به غایت تکراری و غلو شده است.» بعضی هم به نبود پیمان و مهراب قاسم‌خانی به‌عنوان نویسنده در این سرپال اشاره کرده‌اند که باعث شده فیلمنامه طنز و چارچوب درستی نداشته باشد.

تنور جشنواره داغ شد

«تورگی»، «یک وجب خاک» و «روبارو»: فیلم‌های محبوب تماشاگران در ۳روز اول سینماحقیقت

هجدهمین جشنواره سینماحقیقت، از روز سوم برگزاری با ازدحام علاقه‌مندان سینمای مستند مواجه شد. حضور چهره‌های سرشناس سیاسی و ورزشی در کنار نمایش مستندهایی که تمام‌بلیت‌هایشان در پردیس چارسو به فروش رفته بود، باعث شد تنور جشنواره هجدهم داغ شود. در ۳روز اول جشنواره ۳مستند «تورگی» به کارگردانی توفیق حیدری و تهیه‌کنندگی محمد کارت، «روبارو» به کارگردانی امیر پذیرفته و تهیه‌کنندگی حنیف کاسملی‌زاده و «یک وجب خاک» ساخته نیما مهدیان و محصول مرکز گسترش سینمای مستند، پویانمایی و تجربی بیشتر از بقیه فیلم‌ها مورد توجه مخاطبان قرار گرفتند.

گزارش

مهران مدیری بعد از مدت‌ها ساخت و اجرای برنامه‌هایی مثل «دور همی» و «گل با پوج» و رنالتیتی شوی «اسکار» حالا با «قهوه پدری» دوباره به سرپال سازی برگشته است. اما قهوه پدری اش طعم خوشایندی ندارد.

پس از تبلیغات و حواشی بر سر اسم سرپال که ابتدا پدر قهوه نام داشت، حالا قسمت از قهوه پدری گذشته است و آنچه مشخص است، این است که نه توانسته نظر مخاطباتش را جلب کند و نه منتقدان را. سرپال درباره خانواده‌ای است که با مشکل مالی مواجه شده‌اند. پدر (سام درخشانی) کتابفروش و ورشکسته‌ای است که مغاز‌هاش را فروخته و مادر (ژاله صامتی) معاون بانک است. آنها به پیشنهاد مودی به اسم «اون» با بازی مهران مدیری ۴میلیارد پول قرض می‌گیرند تا قهوه وارد کنند، چون به‌زودی قیمتش بالا خواهد رفت. اما کاملاً برعکس قیمت قهوه به‌شدت افت می‌کند و وضعیت خانواده پدر تر از آنچه هست، می‌شود. در آخرین راه‌حل برای

آماری از تماشاگران ورأی‌دهندگان

سینماحقیقت تا پایان روز سوم

مدیر اجرایی جایزه تماشاگران هجدهمین جشنواره سینماحقیقت با اعلام ۳ فیلم برگزیده مخاطبان تا پایان روز سوم جشنواره بیان کرد که تاکنون حدود ۵ هزار نفر به تماشای فیلم‌های جشنواره نشسته‌اند و نیمی از آنها در رأی‌گیری مشارکت کرده‌اند. به گفته حامد شکیبانی،

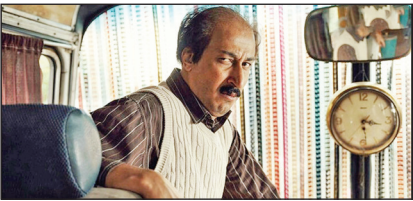
پنجشنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۳ - شماره ۹۲۷۸

صفحه‌آرا: مهدی سلامی

گیشه

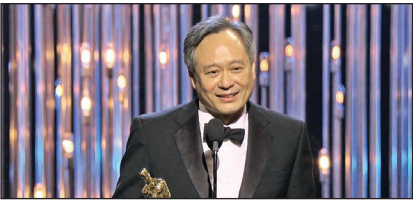
رکوردی که دوباره شکسته شد

در فاصله یک هفته، رکورد استقبال مخاطبان از فیلم‌های روی پرده، دوباره شکسته شد. سینماهای کشور طی روز گذشته، با ۳۳۲هزار مخاطب، بهترین عملکرد روزانه ۵سال اخیر را به ثبت رساندند. سینماهای کشور روز سه‌شنبه ۲۰آذر، عملکرد چشمگیری داشتند و توانستند با ۳۳۲هزار مخاطبی که طی ۳هزار و ۷۱۰سانس به تماشای فیلم‌ها نشستند، بهترین عملکرد ۵سال اخیر را به ثبت برسانند. گیشه روز سه‌شنبه نیز به ۱۱میلیارد و ۷۴۰میلیون تومان رسید که رکوردی قابل قبول برای یک سه‌شنبه نیم‌به‌حساب می‌آید. سینما با این عملکرد، بهترین آمار مخاطب روزانه خود را پس از سال ۹۸ به ثبت رساند. هرچند با توجه به نبود آمار فروش روزانه سینماها تا قبل از سال ۹۹، احتمالاً رسیدن به این میزان مخاطب، پس از سال ۷۹ سابقه نداشته است که در این صورت، باید این آمار را یک رکوردشکنی پس از ۲۳سال تصور کرد. سه‌شنبه ۱۳آذر با ثبت ۳۱۶هزار مخاطب، رکورد استقبال مردم از سینما شکسته شده بود. اگرآن هم‌زمان فیلم کم‌دی نقش مهمی در گسترش اقبال عمومی به سینما داشته است؛ فیلم‌هایی که منتقدان از آنها عموماً با نوشته‌های منفی یاد کرده‌اند ولی به شهادت آمار گیشه نظر سینماورها با کارشناسان متفاوت است.

اسکار

جایزه یک عمر دستاورد هنری

آنگ لی، فیلمساز کهنه‌کار و سازنده فیلم‌هایی چون «ببر خیزان، اژدهای پنهان» و «کوهستان بروکبک»، جایزه یک عمر دستاورد انجمن کارگردان‌های آمریکا (DGA) را دریافت می‌کند. این انجمن اعلام کرد این جایزه به لی ۷۰ساله در هفتاد و هفتمین دوره جوایز در ۸فوریه (۲۰همن) اهدا می‌شود.

انجمن کارگردان‌های آمریکا این جایزه را بالاترین افتخار و پرازش‌ترین فرم بیان خود برای تجلیل از یک چهره سینمایی می‌داند و در طول تاریخ ۸۸ساله خود آن را به ۳۶فیلمساز اهدا کرده است که آخرین آنها اسپایک لی در سال ۲۰۲۲ بود. لزلئی لینکا گلانسر، رئیس انجمن کارگردان‌های آمریکا در بیانیه‌ای از آنگ لسی به‌عنوان یک فیلمساز استناد یاد کرد که در طول بیش از ۳۰سال، مجموعه‌ای از آثار درخشان ساخته و جسورانه در ژانرهای مختلف تجربه کرده است؛ از دارم دوره‌ای تا کم‌دی، ماجراجویی تا وسترن، ابرقهرمانی تا هنرهای رزمی و همیشه بدون ترس به سراغ چالش‌های جدید رفته است، هرگز خود را تکرار نمی‌کند و پیوسته به موفقیت‌های سینمایی در جهت تعالی دست می‌یابد.

خبر

«گیله پیر مرد» جمعه می‌آید

پوستر «گیله پیر مرد» به کارگردانی علی رستگار در آستانه اکران این فیلم مستند رونمایی شد. طراحی پوستر «گیله پیر مرد» را میثم میرزائی.

مستند «گیله پیر مرد» گزارش نامشخص از وضع نامشخص» که به کارگردانی علی رستگار و تهیه‌کنندگی میلاد باقری که روایتگر شخصیت و زندگی اردشیر کاظمی، بازیگر سینما و تلویزیون است و در هجدهمین جشنواره سینماحقیقت حضور دارد، ساعت ۲۱ جمعه ۲۳ آذر ۱۴۰۳ در سالن ۴ پردیس چارسو به نمایش درمی‌آید. علی مصفا، سرش صحت، کیانوش عیاری، علیرضا خمسه، شهلا اعتدالی، همایون اسعدیان، امیرشهباب رضویان، کورش افشارپناه، ناصر زراعتی، میلاد کبابی، بهاره رهنما و مهران مدیری، چهره‌های حاضر در مستند «گیله پیر مرد» هستند.

هجدهمین جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینماحقیقت» با دبیری محمد حمیدی‌مقدم که از ۱۸ آذر آغاز شده، تا بیست و پنجم این ماه ادامه دارد.